

Nederlandse bevolking: gezondheid en zorggebruik

KNMT Onderzoek & Informatie, oktober 2019

Inleiding

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt jaarlijks gegevens over de ervaren gezondheid en het zorggebruik (medische contacten) van de Nederlandse bevolking in particuliere huishoudens. Onder dat laatste wordt verstaan 'een of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf daar niet-bedrijfsmatig voorzien in dagelijkse levensbehoefte'. Deze gegevensverzameling vindt plaats via de zogenoemde Gezondheidsenquête. Hiervoor wordt een steekproef van personen getrokken uit de Basisregistratie Personen (BRP). De benadering van deze steekproef is verspreid over alle maanden van het jaar. De netto steekproef, dat wil zeggen het uiteindelijke aantal respondenten, bedraagt jaarlijks ongeveer 9.500 personen.

In deze bijdrage worden enkele gegevens belicht over gezondheid en zorggebruik uit die Gezondheidsenquête over 2018, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar leeftijdsgroepen vanaf 20 jaar. In concreto: de groepen 20 t/m 29 jaar, 30 t/m 39 jaar, 40 t/m 49 jaar, 50 t/m 54 jaar, 55 t/m 64 jaar, 65 t/m 74 jaar en 75 jaar en ouder. De gegevens worden gepresenteerd in twee figuren, de tabel met alle informatie is eveneens bijgevoegd.

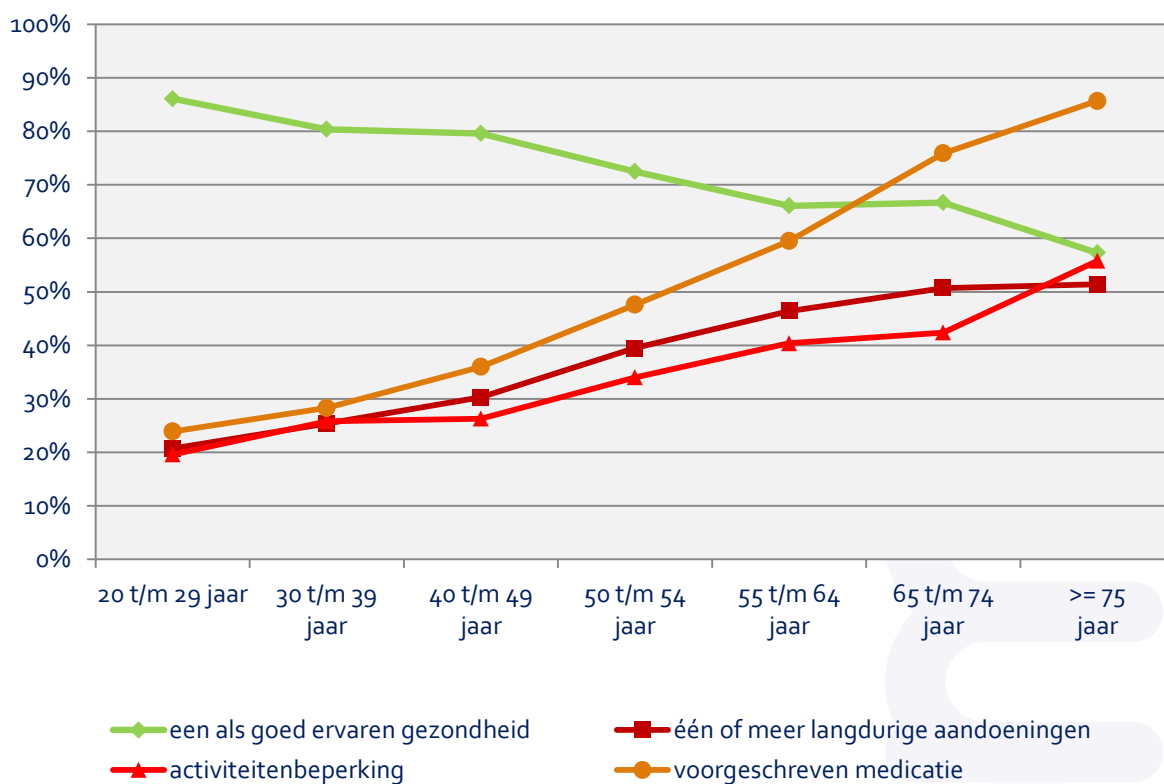
Gezondheid en beperkingen

Figuur 1 toont voor genoemde leeftijdsgroepen de uitkomsten van de Gezondheidsenquête wat betreft de zelfervaren gezondheid, dat wil zeggen het percentage personen dat naar eigen zeggen een (zeer) goede gezondheid heeft. En verder enkele indicaties van een minder goede gezondheid, namelijk het hebben van een beperking in de activiteiten (in de 12 voorafgaande maanden), het hebben van één of meer langdurige aandoeningen (in de voorafgaande 12 maanden) en het gebruiken van voorgeschreven medicatie (in de voorafgaande 14 dagen).

Duidelijk is dat met het stijgen van de leeftijd het percentage personen dat naar eigen zeggen een goede gezondheid heeft geleidelijk daalt, van 86% van de 20- t/m-29-jarigen naar 57% van de leeftijdsgroep van 75 jaar en ouder. Omgekeerd stijgt het percentage personen met indicaties van een minder goede gezondheid. Waar deze bij de jongste groep op om en nabij de 20% liggen, is daarvan bij de erop volgende leeftijdsgroepen een geleidelijke stijging te zien. Dat geldt met name voor het gebruik van voorgeschreven medicatie, dat bij de oudste leeftijdsgroep het geval is bij 86% van de personen. Het aandeel van mensen met een activiteitenbeperking ligt bij die ouderen op 56% en het aandeel van mensen met een of meer langdurige aandoeningen op 51%.

Figuur 1

Gezondheid en beperkingen van personen in de bevolking, naar leeftijd vanaf 20 jaar, in 2018: percentage personen met ...

bron: CBS Statline

Zorggebruik

Figuur 2 toont enkele aspecten van het zorggebruik van personen in de bevolking, wederom naar de onderscheiden leeftijdsgroepen. Dit betreft het contact (tenminste een keer in de voorafgaande 12 maanden) met de tandarts, met de huisarts en met een medisch specialist. En verder het hebben gehad van een ziekenhuisopname (van tenminste een nacht in de voorafgaande 12 maanden). En tenslotte het wegens gezondheidsproblemen ontvangen van thuiszorg door een betaalde hulp (in de voorafgaande 12 maanden) en het ontvangen van onbetaalde mantelzorg door een bekende uit de omgeving (in de voorafgaande 12 maanden).

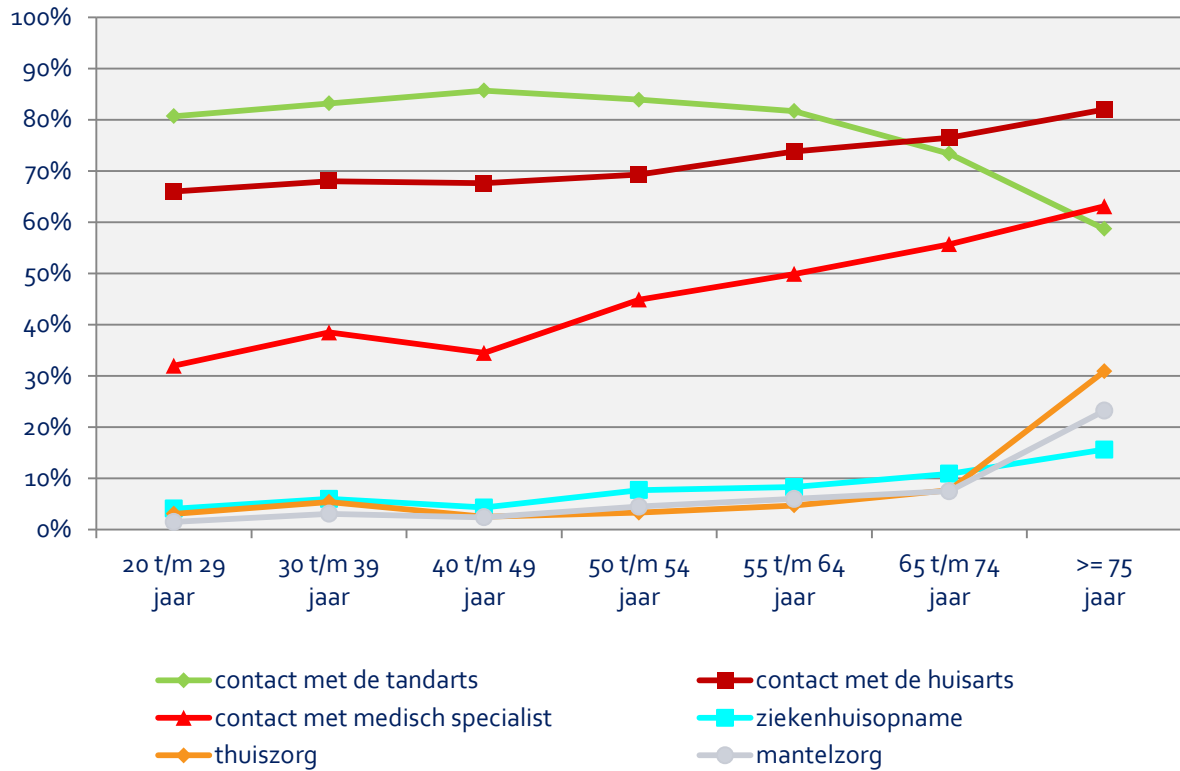
Zoals de figuur laat zien, gaat met het stijgen van de leeftijd in de meeste gevallen het zorggebruik omhoog. Naarmate ouder zijn meer mensen bij de huisarts en/of bij een medisch specialist geweest en/of hebben in het ziekenhuis gelegen. Zo was van de jongste leeftijdsgroep 66% bij de huisarts geweest en van de oudste leeftijdsgroep 82%. En steeg het aandeel van mensen dat bij een medisch specialist was geweest min of meer geleidelijk van respectievelijk 32% naar 63%. Het percentage personen dat afhankelijk is van thuiszorg en/of mantelzorg blijft in de leeftijdsgroepen betrekkelijk constant, maar neemt in de oudste leeftijdsgroep sterk toe. Hetzelfde geldt voor het hebben gehad van een ziekenhuisopname.

Eén zorgverlener springt eruit, namelijk de tandarts. Het aandeel van personen dat in de voorafgaande 12 maanden bij deze zorgverlener is geweest, stijgt vanaf de jongste leeftijdsgroep nog licht, maar daalt geleidelijk in de leeftijdsgroepen vanaf 50 jaar. Van de personen van 75 jaar

en ouder heeft nog maar 59% de tandarts bezocht, dit ligt lager dan het aandeel van degenen die de huisarts hebben bezocht maar ook dan het aandeel van degenen die bij een medisch specialist zijn geweest (63%).

Figuur 2

Zorggebruik van personen in de bevolking, naar leeftijd vanaf 20 jaar, in 2018: percentage personen met ...

bron: CBS Statline

Gezondheid, beperkingen en zorggebruik van personen in de bevolking, naar leeftijd vanaf 20 jaar, in 2018 ^{#1}

	20 t/m 29 jaar	30 t/m 39 jaar	40 t/m 49 jaar	50 t/m 54 jaar	55 t/m 64 jaar	65 t/m 74 jaar	>= 75 jaar
absoluut aantal (per januari 2019)	2.201.790	2.108.200	2.261.105	1.276.86	2.328.370	1.906.460	1.407.545
aandeel in de totale bevolking	12,7%	12,2%	13,1%	7,4%	13,5%	11,0%	8,1%
<i>onder wie personen met . . .</i>							
- een als goed ervaren gezondheid	86,1%	80,4%	79,6%	72,5%	66,1%	66,7%	57,3%
- 1 of meer langdurige aandoeningen	20,7%	25,4%	30,3%	39,5%	46,4%	50,7%	51,4%
- activiteitenbeperking	19,6%	25,8%	26,3%	34,0%	40,4%	42,4%	55,8%
- voorgeschreven medicijnen ^{#2}	23,9%	28,3%	36,0%	47,6%	59,5%	75,9%	85,7%
- contact met de tandarts ^{#3}	80,7%	83,2%	85,7%	83,9%	81,7%	73,4%	58,7%
- contact met de huisarts ^{#3}	66,0%	68,0%	67,6%	69,3%	73,8%	76,5%	82,0%
- contact met medisch specialist ^{#3}	32,0%	38,5%	34,5%	44,9%	49,9%	55,7%	63,1%
- ziekenhuisopname ^{#4}	4,1%	6,0%	4,3%	7,7%	8,3%	10,9%	15,6%
- thuiszorg ^{#5}	3,1%	5,4%	2,5%	3,3%	4,7%	7,7%	30,9%
- mantelzorg ^{#6}	1,5%	3,1%	2,4%	4,5%	6,0%	7,5%	23,2%

#1 bron: CBS-Statline

#2 in de voorafgaande 14 dagen

#3 minimaal 1 contact in voorafgaande 12 maanden

#4 minimaal 1 nacht in voorafgaande 12 maanden

#5 in voorafgaande 12 maanden, betaalde hulp of zorg vanwege gezondheidsproblemen

#6 in voorafgaande 12 maanden, onbetaalde zorg van een bekende uit de omgeving

© 2019 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.